

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun auditointi

4.2 Tietopohjainen ja osallistava koulutusten kehittäminen

Opiskelijoilla ja opettajilla on mahdollisuus osallistua Xamkin koulutusten kehittämiseen esimerkiksi kehittämisfoorumeissa ja eri palautekanavien välityksellä. Xamkin koulutuksen kehittämisessä hyödynnetään moninaisesti erilaisia seuranta-, arviointi- ja palautetietoja, kuten AVOP-palautteita, opiskelijapalautetta, opintojen etenemistä ja keskeytysten määrää sekä koulutuksen vetovoimaa ja taloudellista kannattavuutta kuvaavaa tietoa. Käytössä on useita seurantaa tukevia työkaluja. Koulutuksen kehittämisen tueksi tuotetaan myös erillisiä selvityksiä esimerkiksi koulutuksen alueellisesta merkityksestä ja opiskelijoiden sijoittumisesta. Osallisuutta tukevia rakenteita on olemassa, mutta niiden toteutumisessa on vaihtelua. Xamkin tulisi kirkastaa yhteistä käsitystä opiskelijoiden ja opettajien systemaattisista vaikuttamismahdollisuuksista.

Säädellyillä aloilla, kuten merenkulussa ja sairaanhoidossa, koulutusten osaamistavoitteiden saavuttamista arvioidaan valtakunnallisilla tenteillä, teoriakokeilla ja osaamisen näytöillä. Muiden koulutusten osaamistavoitteiden saavuttamisen systemaattinen arviointi jää auditointivierailun perusteella epäselväksi. Auditointiryhmä suosittelee osaamistavoitteiden saavuttamisen arvioinnin huomioimista osana tulevaa koulutusten säännöllistä arviointimallia.

Auditointihaastatteluiden mukaan työelämäyhteistyön muodot ovat monipuolisia. Koulutuksilla on vakiintuneita tapoja työelämäyhteistyöhön. Työelämäyhteistyön kautta saatavaa tietoa hyödynnetään tehokkaasti koulutuksen kehittämisessä. Koulutuksen kehittämisessä lähdetään työelämän osaamistarpeiden tunnistamisesta ja arvioidaan, miten nämä toteutuvat Xamkissa. Tietoa saadaan esimerkiksi harjoittelun seurantarjestelmästä, työpaikoilta, opiskelijoiden harjoitteluraporteista, opettajien työelämäjaksoista ja opinnäytetöistä. Työelämäyhteistyö vaikuttaa myös opetuksen toteutukseen ja oppimistehtäviin, vaikka alakohtaista vaihtelua esiintyy. Opettajien ja opiskelijoiden työpajojen mukaan Xamkissa on käytössä työelämlähtöisiä tehtäviä, yrityksille tehtäviä kehittämis tehtäviä, omaan työhön sovellettavia oppimistehtäviä, harjoittelua ja opinnäytetöitä. Sidosryhmät ovat tyytyväisiä esimerkiksi Xamkin kummiluokkatoimintaan, jota voitaisiinkin laajentaa eri koulutuksiin ja aloille. Auditointiryhmä suosittelee, että Xamk mahdollistaa työelämän edustajien nykyistä systemaattisemman osallistumisen koulutusten suunnitteluun ja kehittämiseen sekä vahvistaa työnantajien ja opiskelijoiden kohtaamista esimerkiksi opinnäytetöiden ja muiden projektien yhteydessä.

Auditointihaastatteluiden mukaan kerätyn palaute- ja ennakointitiedon hyödyntäminen ja kehittämiskäytännöt vaihtelevat koulutuksittain. Kerättävän tiedon systemaattinen analysointi ja hyödyntäminen kehittämisessä ei ole kaikilta osin yhtenäistä, eikä yhteinen ymmärrys korkeakoulun kehittämisen tavoitteista ja periaatteista ole vielä vakiintunutta. Koulutusten välisen ristiinarvioinnin tai muun systemaattisen sisäisen vertaisarvioinnin puuttuminen rajoittaa hyvien käytänteiden tunnistamista ja jakamista korkeakoulussa.

Opintojen kuormittavuutta ja opiskelijoiden edistymistä opinnoissaan seurataan useilla järjestelmillä ja alustoilla, kuten Fokus-palvelulla ja Annie Advisorilla sekä monipuolisilla palveluilla sekä ohjausrakenteilla. Erityisesti opiskelijavastaavien toiminta, erityisopetuksen kehittäminen sekä hyvinvointipalvelujen laajuus ovat

hyvin tunnettuja opiskelijoiden keskuudessa, mutta edellyttävät opiskelijoilta itseohjautuvuutta. Auditointiryhmä suosittelee itsearviointiraportissa tunnistettujen kehittämiskohteiden mukaisesti, että opintojen keskeyttämisen määrällisen kasvun, opiskelijoiden kokeman opintojen kuormittavuuden sekä arviointikäytänteiden vaihtelun perusteella kehitetään käytäntöjä, jotka vahvistavat opiskelijoiden kiinnittymistä kampusyhteisöön ja parantavat oppimisympäristöjen toimivuutta.

Xamkin pedagoginen kehittämisohjelma korostaa opiskelijoiden aktiivista roolia

Xamkissa noudatetaan opiskelijavalintaa, opintoja ja valmistumista koskevia avoimesti saatavilla olevia ohjeita ja periaatteita, jotka täyttävät lakisääteiset kriteerit. Xamkilla on käytössä lukuisia haku- ja valintamenettelyjä sekä suomenkielisiin että englanninkielisiin koulutuksiin. Auditointihaastatteluiden mukaan erilaisia avoimen väylän hakuja voidaan tarvittaessa avata joustavasti. Auditointihaastatteluiden mukaan kansainvälisissä koulutuksissa käytössä olevat opiskelijavalinnan tavat tuottavat lähtötaso-osaamiseltaan erilaisia opiskelijoita. Itsearviointiraportin mukaan viimeisin sisäinen tarkastus kohdistuikin juuri kansainvälisten opiskelijoiden rekrytointiprosessiin. Xamkissa on kuitenkin yhteisiä käytäntöjä, joilla pyritään varmistamaan vastuullista ja yhdenvertaista rekrytointi- ja valintaprosessia sekä opiskelijoiden opintojen alkuvaiheen integroitumista. Haku- ja valintamenettelyjen moninaisuus edellyttää jatkuvaa hakijaviestinnän tehostamista ja viestinnän yhdenmukaisuuden varmistamista.

Itsearviointiraportin mukaan pedagoginen kehittämisohjelma korostaa opiskelijaa aktiivisena ja vastuullisena oman osaamisen kehittäjänä. Auditointihaastatteluiden mukaan opetuksen ja ohjauksen toteutustavat tukevat pääosin opiskelijoiden aktiivista roolia oppimisprosessissa. Työpajoissa kuvataan monipuolisia pedagogisia ratkaisuja, joissa opiskelija on aktiivisena toimijana. Sekä opettajat että opiskelijat kuvaavat lukuisia erilaisia arviointimenetelmiä ja osaamisen osoittamisen tapoja. Opiskelijoiden työpaja-aineisto tuo kuitenkin esiin arvioinnin tasalaatuisuuteen ja läpinäkyvyyteen liittyviä haasteita. Opiskelijoiden mukaan arviointikriteerien selkeydessä on vaihtelua, ja niiden noudattamisessa on opettajakohtaisia eroja. Opiskelijoiden mukaan myös vertaisarvioinnin tarkoitusta tulee avata nykyistä selkeämmin.

Arviointikäytännöt ja pedagoginen linjakkuus vaativat edelleen kehittämistä

Opettajatyöpajojen mukaan opettajat tunnistivat tekoälyn haastavan erityisesti osaamisen arviointia. Tekoälyn yleistymisen myötä perinteisistä kirjallisten tehtävien arvioinnista on siirrytty käyttämään esimerkiksi suullisia esityksiä ja niiden perusteella käytäviä yhteisiä keskusteluja sekä suullisia pienryhmätenttejä.

Opiskelijatyöpajan mukaan myös monivalintatenttejä käytetään paljon perinteisten tenttien sijaan. Xamkissa on käytössä Arenen liikennevalomalli tekoälyn käyttöön. Opettajien mukaan tekoälyn vaikutukset arviointiin edellyttävät yhteisiä suuntaviivoja, käytännönläheistä koulutusta ja hyvien käytäntöjen jakamista.

Opiskelijatyöpajan mukaan arviointimatriisia käytetään paljon, vaikka eri opettajat tulkitsevat sitä eri tavoin. Opiskelijoiden mukaan arviointimatriisi auttaa opiskelussa ja pohjustamaan omaa tekstiä sekä pääsemään arvosanatavoitteisiin. Opiskelijat toivovat kuitenkin arviointikriteerien nykyistä yhdenmukaisempaa soveltamista, arviointien nykyistä selkeämpiä perusteluja sekä enemmän opettajan antamaa yksilöllistä palautetta.

Opettajien työpajoissa opettajat kuvaavat monipuolisia opetusmenetelmiä, kuten simulaatioita, työpajoja, portfolioita, vertais- ja itsearviointia ja työelämäprojekteja. Opiskelijatyöpajojen mukaan osaamisen kehittymistä tukevat selkeät digitaaliset oppimisympäristöt, käytännönläheiset ja työelämään liittyvät tehtävät, simulaatiot, laboratoriotyöt, arviointimatriisit sekä oppimista ohjaava palaute. Osin samat teemat nousevat myös kehittämiskohteiksi. Opiskelijoiden mukaan Xamk Learn -oppimisympäristön alustojen rakenteet vaihtelevat, arviointikriteerit ovat osittain epäselviä tai niitä noudatetaan epäyhtenäisesti sekä palautteen määrä ja laatu vaihtelevat. Opiskelijat toivovat niihin enemmän yhtenäisyyttä sekä lähiopetukseen nykyistä

enemmän opettajan asiantuntemukseen perustuvaa, aiheita syventävää opetusta sekä oppimisympäristöjen ja opintojaksojen rakenteiden nykyistä yhdenmukaisempaa toteutusta.

Opiskelijatyöpajojen mukaan ryhmätyöt tukevat oppimista erityisesti silloin, kun niiden tavoitteet ja yhteys opintojakson osaamistavoitteisiin ovat opiskelijoille selkeitä ja ne mahdollistavat käytännön osaamisen soveltamisen sekä työelämässä tarvittavien yhteistyötaitojen harjoittelun. Opiskelijat toivat kuitenkin esiin kehittämiskohteita ryhmätöiden pedagogisessa suunnittelussa ja arvioinnissa. Heidän mukaansa ryhmätöiden arvioinnissa tulisi nykyistä paremmin huomioida opiskelijoiden yksilöllinen osaaminen ja työskentely, jotta arviointi koetaan oikeudenmukaiseksi. Lisäksi ryhmätöiden tarkoitus ja merkitys osaamistavoitteiden saavuttamisessa tulisi tehdä opiskelijoille nykyistä näkyvämmäksi.

Opiskelijatyöpajojen mukaan opiskelijat toivovat harkintaa siihen, että lähiopetukseen varattu aika käytettäisiin asioihin, joissa siitä on hyötyä oppimiselle. Opettajatyöpajojen mukaan opettajat tunnistavat kehittämistarpeita arvioinnin yhteisissä linjauksissa erityisesti tekoälyn käyttöön liittyen. Jatkuviissa ja verkkototeutuksissa monipuolisten pedagogisten ratkaisujen ja osaamisperustaisuuden toteutuminen on osin haastavaa.